Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp
Schriftelijke vragen van FvD over de wolf in Brabant

Datum
15 december 2020
Ons kenmerk
C2273535/4804298
Uw kenmerk
Contactpersoon
J.H.T. (Johan) Mees
Telefoon
06-29626183
Email
jmees@brabant.nl
Bijlage(n)
-

Geachte heer Van den Oetelaar,

Bij brief van 2 december 2020, heeft u namens de Forum voor Democratie fractie schriftelijke vragen gesteld over de wolf in Brabant.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Boeren in Vlijmen en Heusden hebben van de Provincie Noord-Brabant "wolfwerende" netten gekregen. Zijn deze netten ook gegeven aan de boeren in Macharen, Berghem en Rosmalen?
Antwoord: De primaire verantwoordelijkheid en wettelijke verplichting om vee te beschermen ligt bij de dierhouder. Deze verplichting neemt echter niet weg dat wij kijken hoe wij kunnen helpen. Schapenhouders in een regio met een (zwervende) wolf, kunnen op verzoek bij de provincie wolfwerende noodsets in bruikleen krijgen. Nadat in het weekend van 27 - 29 november schapen werden aangevallen in het gebied tussen Oss en Den Bosch, is er uit dit gebied op maandag 30 november één verzoek binnen gekomen voor netten. Het betrof een verzoek van een kleinschalige hobby schapenhouder. Dit verzoek is gehonoreerd.

a) *Zo ja, kent u de redenen waarom deze netten de wolf niet hebben kunnen tegengehouden?*

Antwoord: Nadat er meldingen van dode schapen in het gebied Macharen en Berghem binnen kwamen bij de provincie, zijn de schapenhouders in het gebied direct gewaarschuwd. De provincie informeert allereerst de partners in het platform Wolven in Brabant, die op hun beurt de lokale ZLTO-afdelingen en verenigingen van schapenhouders informeren. Daarna worden de gemeenten geïnformeerd. De oproep aan de schapenhouders luidt in dat geval om zo snel mogelijk hun schapen veilig te stellen. Dit kan door ze binnen te halen of tijdelijk in een wolfwerend raster te plaatsen. Hoe men dit

het meest effectief kan aanpakken is beschreven in brochures en via de Faunaschade preventiekit module wolven op de website van BIJ12. Tijdens een veldbezoek, twee dagen na de eerste waarschuwing, werd geconstateerd er nog veel onbeschermde schapen in het gebied rondliepen.

b) Zo nee, waarom hadden de boeren deze netten niet gekregen?

Antwoord: Zie ook antwoord op vraag 1a. Schapenhouders kunnen stroomnetten lenen van de provincie indien ze daar om verzoeken. De provincie weet op voorhand niet wie er behoefte heeft aan netten, waar er onbeschermde schapen lopen en wie daarvan de eigenaar is.

c) Hoeveel netten verwacht u nodig te gaan hebben wanneer steeds opnieuw buitenlandse wolven ons Brabant binnen zwerven?

Antwoord: Vooropgesteld, een zwervende wolf hoeft niet altijd een 'buitenlandse' wolf te zijn. Sinds 2019 vindt er voorplanting plaats bij de roedel wolven op de Veluwe. Sindsdien zijn er dus ook Nederlandse wolven die zwerven. Het kenmerk van zwervende wolven is dat ze meestal niet lang in hetzelfde gebied verblijven. Het betreffen veelal jonge (1 - 2^{e} jaars) wolven die grote afstanden kunnen afleggen opzoek naar geschikt leefgebied. Geschikt leefgebied heeft voldoende wilde prooidieren, rust en schuilgelegenheid. Tijdens deze zoektocht kunnen wolven onbeschermde schapen aanvallen. De netten die de provincie in bruikleen geeft zijn een tijdelijke noodmaatregel. Wanneer de wolf weer vertrokken is uit een gebied, worden de netten ingeleverd, schoon gemaakt en opgeslagen. Ze kunnen dus vaker uitgeleend worden indien nodig. De netten reizen als het ware mee met de zwervende wolf, die komt en gaat. De provincie heeft 20 sets van 500 meter netten beschikbaar. Gezien de vraag en tijdelijkheid van gebruik, lijkt dit voor nu voldoende.

2) *Volgens videobeelden die door een beveiligingscamera in Vlijmen zijn gemaakt, gaan experts ervan uit dat er sprake is van een "jonge wolf", maar men weet het niet zeker. Kan er op basis van de veiligheidsbeelden wel een conclusie worden getrokken dat de wolf voor het vee in Brabant een daadwerkelijk gevaar is?*
a) Waarom wel/niet?

Antwoord: Potentieel vormen wolven altijd een gevaar voor vee en dan met name voor onbeschermde schapen en geiten. Het zijn immers predatoren gespecialiseerd in hoefdieren. Het is niet te voorspellen waar en wanneer er een (zwervende) wolf opduikt. De vondst van dode schapen is vaak een eerste aanwijzing dat er een wolf aanwezig is in een gebied. Daarom is het belangrijk direct preventieve maatregelen te nemen op het moment dat er aanwijzen zijn. Wanneer een wolf zich vestigt in een geschikt gebied en samen met een partner een gezin vormt, neemt de schade aan vee in de regel

af. De wolven richten zich dan meer op natuurlijke prooien zoals ree, hert en zwijn. Dit effect zien we terug in landen waar de wolven nooit zijn weggeweest. En ook van de gevestigde roedel op de Veluwe is bekend dat deze wolven weinig tot geen schapen pakken.

b) Zo nee, waarom wordt de wolf niet gezien als een gevaar voor het Brabants vee? (Link van de beveiligingscamera in Vlijmen)

Antwoord: Zie het ook antwoord op vraag 2a. Wolven kunnen altijd een potentieel gevaar vormen voor met name onbeschermd vee. Daarom is het van wezenlijk belang om schapen en geiten snel en effectief te beschermen wanneer er een wolf opduikt in een gebied.

3) *Volgens het Interprovinciaal Wolvenplan, dat vastgesteld was op 24 januari 2019, mag een wolf niet gedood, verwond of gevangen worden. De immigrerende wolf heeft hierdoor als het ware "diplomatieke onschendbaarheid" waardoor het voor gemeenten, de provincie, maar vooral ook voor de boer lastig wordt om het gedrag van de wolf te verantwoorden.*

a) Wat zijn de mogelijkheden om opnieuw te kijken naar opties binnen het Interprovinciaal Wolvenplan om in deze omstandigheden uitzonderingen te hanteren die voor alle partijen gunstig zijn?

Antwoord: De wolf is aangewezen als strikt beschermde soort in het Verdrag van Bern en in Bijlage II en IV van de Europese Habitatrichtlijn. Deze beschermingsmaatregelen zijn landelijk doorvertaald in de Nederlandse Wet Natuurbescherming. De omgang met wolven is dus primair gericht op bescherming. Provincies kunnen alleen bij hoge uitzondering ontheffing verlenen voor het vangen of doden van wolven. In het vastgestelde Interprovinciale Wolvenplan zijn de situaties beschreven waarin het mogelijk is een wolf te verjagen, te vangen of te doden. Wanneer een wolf onbeschermd vee aanvalt, is het niet toegestaan in te grijpen. Eén van de wettelijke voorwaarden om in te mogen grijpen is namelijk dat er geen alternatief bestaat om schade te voorkomen. Omdat er bewezen effectieve maatregelen bestaan om vee te beschermen, is het niet toegestaan een wolf te verjagen, te vangen of te doden.

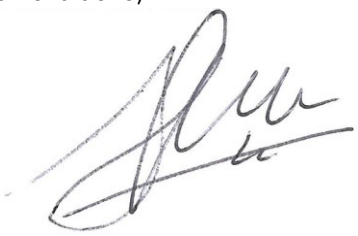
b) Wat zijn de opties buiten het Interprovinciaal Wolvenplan? En welke stappen zijn daarvoor nodig?

Antwoord: In IPO-verband is een traject gestart om het huidig Interprovinciaal Wolvenplan te actualiseren. Bij deze actualisatie worden de ervaringen uit binnen- en buitenland benut. Onderdeel hiervan is ook het bespreken van een eventuele aanvulling op het Interprovinciaal Wolvenplan als het gaat om zwervende wolven die veel problemen veroorzaken. De ervaringen in Brabant naar aanleiding van de zwervende wolf in het gebied rondom

Heusden zijn hier onderdeel van. Hierbij hebben provincie, de gemeente Heusden, de ZLTO en de Zoogdiervereniging intensief samen gewerkt aan een gezamenlijke aanpak, die succesvol is gebleken. Deze ervaringen brengen we landelijk in en hebben we recent ook benut bij de zwervende wolf in het gebied tussen Oss en Den Bosch.

Bij de actualisatie van het Interprovinciaal Wolvenplan wordt ook het Landelijk Overleg Wolven nauw betrokken waarin stakeholders zijn vertegenwoordigd. Dit landelijk overleg is mede op verzoek van Brabant versneld ingesteld. Wij hechten eraan landelijk samen te werken met de andere provincies, het rijk én stakeholders en willen daarbij niet vooruitlopen op de uitkomsten van de actualisatie van het Interprovinciaal Wolvenplan.

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen besluit,
namens deze,

ing. H.J. van Herk,
programmamanager Natuur

(In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college, digitaal door de verantwoordelijk programmamanager ondertekend)